

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

“ ____ ” _____ 2016 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Фінанси та кредит»

за темою:

**«Оцінка фінансових результатів комерційного банку та перспективи їх
підвищення»**

Виконавець

Студентка кредитно-економічного
факультету

Родкіна Кира Євгенівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Сирчін Олександр Леонідович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2016

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
Розділ 1 МЕТОДОЛОГІЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ	
ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ.....	7
1.1. Сутність фінансових результатів діяльності банку.....	7
1.2. Основні підходи до оцінки фінансових результатів комерційного банку.....	12
Висновки за розділом 1	19
Розділ 2 НАУКОВО - ПРАКТИЧНА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ФІНАНСОВОЇ	
ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ " РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ ".....	21
2.1. Загальна інформація про ПАТ «Райффайзен Банк Аваль».....	22
2.2. Аналіз доходів комерційного банку.....	30
2.3. Аналіз витрат комерційного банку.....	35
2.4. Аналіз прибутку та показників рентабельності комерційного банку.....	39
Висновки до розділу 2.....	45
Розділ 3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО	
БАНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	46
3.1. Резерви зростання прибутку комерційного банку.....	46
3.2. Формування стратегії, орієнтованої на підвищення прибутку комерційного банку.....	53
Висновки до розділу 3.....	59
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ	
ДЖЕРЕЛ.....	64
ДОДАТКИ.....	69

АНОТАЦІЯ

випускної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавра

_____ Родкіної Кири Євгенівни _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

___ Оцінка фінансових результатів комерційного банку та перспективи їх
підвищення _____
(назва випускної роботи)

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2016 рік

Випускна робота складається з __3__ розділів.

У роботі розглядаються необхідність оцінки й аналізу фінансових результатів діяльності комерційного банку з метою забезпечення ефективності функціонування банківської системи в цілому. Розглянуто сутність прибутку комерційного банку та методику визначення фінансового результату. Досліджено напрямки аналізу з метою покращення фінансових результатів. Проведено оцінку внутрішніх та зовнішніх факторів, що впливають на розмір прибутку. Запропоновано алгоритм формування та реалізації стратегії забезпечення ефективності діяльності банку.

Ключові слова: прибуток, доходи та витрати банку, банківська система України, активи, пасиви, фактори зростання, стратегія забезпечення ефективності банківської діяльності, методи аналізу.

ANNOTATION

final work on the receipt of educational baccalaureate

_____Rodkina Kyra Evhgenivna_____

(last name, name)

Estimation of financial results of commercial bank and prospect of their increase

(name of final work)

Odesa national economic university

Odesa, 2016

Final work consists of __3__ divisions.

In-process examined necessity of estimation and analysis of financial results of activity of commercial bank with the aim of providing of efficiency of functioning of the banking system on the whole. Essence of income of commercial bank and methodology of determination of financial result are considered. Directions of analysis are investigational with the aim of improvement of financial results. The estimation of internal and external factors that influence on a profit margin is conducted. The algorithm of forming and realization of strategy of providing of efficiency of activity of bank is offered.

Keywords: an income, profits and charges of bank, banking system of Ukraine, assets, pastured.

ВСТУП

Актуальність роботи. На сьогодні актуальними виступають питання щодо дослідження економічної сутності аналізу фінансових результатів банку, механізму та джерел їх формування. Для того, щоб максимізувати доходи банку потрібно детально аналізувати структуру доходів, джерела їх формування та досліджувати фактори впливу на фінансові результати банку

На сучасному етапі розвитку банки є головною ланкою фінансової системи будь-якої країни. Вони надають різні послуги для фізичних та юридичних осіб, а також для банків у сфері кредитування, розрахунково-касового обслуговування, міжнародного фінансування, тощо.

З кожним роком зростає роль і значення аналізу банківської діяльності, як для самого банку, так і для його філій, клієнтів, акціонерів банку і держави загалом. Регулярне проведення банком аналізу своєї діяльності дозволяє йому ефективно управляти своїми активними і пасивними операціями для максимізації прибутку і забезпечення стабільного фінансового результату.

Мета роботи. Теоретичне та практичне висвітлення сутності фінансових результатів діяльності комерційного банку на прикладі ПАТ «Райффайзен Банк Аваль».

Основні завдання дослідження:

- визначити методологію аналізу фінансового результату діяльності комерційного банку;
- провести науково - практична оцінка результатів фінансової діяльності ПАТ " Райффайзен Банк Аваль ";
- розробити рекомендації щодо шляхів підвищення рентабельності комерційного банку в сучасних умовах.

Об'єкт дослідження. Аналіз фінансових результатів діяльності комерційного банку та його складових.

Предмет дослідження. Методичне та теоретичне підґрунтя оцінки фінансових результатів діяльності банку.

Методи дослідження. Під час написання роюботи були використані такі спеціальні та загальнонаукові методи і прийоми, як: синтезу та аналізу, індукції, дедукції, узагальнення, діалектичний, монографічний, порівняльний, графічний, табличний.

Інформаційна база дослідження. Розглянута у роботах щодо проблем організації та методики фінансового результату, доходів, витрат банків, які біли розглянуті в працях таких науковців як А.М. Герасимович, М.Т. Білухи, О.С. Бородкіна, Ф.Ф. Бутинця, Б.І. Валуєва, А.М. Мороз, С.Ф. Голова, І.В. Замули, Г.Г. Кірейцева, Н.Г. Маслак, О.О. Клімова, Л.В. Самохін, С.Б. Шипіна й інших.

ВИСНОВКИ

Дослідження теоретичної бази поняття «фінансовий результат комерційного банку» є досить актуальною проблемою. Думки багатьох вчених щодо визначення даного поняття є дуже різноманітними. Отже, в дослідженій літературі поняття «фінансові результати комерційного банку» трактується як: прибуток (збиток), підсумки (результат), приріст (зменшення) капіталу, різниця між доходами та витратами банку за певний період.

Безпосередньо з категорією «фінансовий результат» пов'язані такі поняття як активи, пасиви, доходи, витрати та прибуток (збиток) комерційного банку.

Під час аналізу фінансових результатів здійснюється оцінка доходів, витрат та прибутку. Паралельно рекомендується провести аналіз активів та пасивів банку для роз'яснення питань джерел залучення коштів та напрямку їх використання. Центральне місце в аналізі фінансових результатів банку належить вивченню обсягу та якості отримуваних ним доходів, оскільки вони являють собою головний фактор формування прибутку. Основною метою аналізу доходів комерційного банку є виявлення потенційних резервів зростання дохідності банківської діяльності. Метою аналізу витрат є оцінка їх поточного стану і розробка рекомендацій та шляхів оптимізації їх обсягу і структури. Весь аналіз фінансових результатів проводиться в три етапи: вивчення динаміки та структури, розрахунок коефіцієнтів та здійснення аналізу отриманих даних.

Розгляд питання щодо аналізу фінансових результатів дає змогу дістатися до самої суті цього поняття. Дозволяє віднайти банкам такий підхід, який би мав можливість ефективно управляти та удосконалювати шляхи управління банком.

Вплив фінансових результатів може бути як позитивним, так і негативним. Звичайно, банки намагаються досягати максимально позитивного

результату. Велика кількість методів щодо аналізу фінансових результатів має бути цілісною задля збереження єдності та ефективної діяльності банку.

Значення банківського прибутку важко переоцінити. Він важливий для всіх учасників економічного життя і залежить від ряду чинників:

- від отриманих та сплачених процентів за банківськими операціями;
- від питомої ваги непроцентних доходів;
- від поточних витрат;
- від структури активів і пасивів.

Можна запропонувати основні напрямки зростання доходів комерційного банку:

- Загальне зростання групи активів, що приносять процентний дохід.
- Раціональне та ефективне розміщення коштів банку.
- Зміна загального рівня процентної ставки по активних операціях банку.
- Забезпечення зростання непроцентних доходів, а саме приділення уваги наданню «небанківських» послуг.
- Покращення рівня професіоналізму.

Окрім підвищення доходів, банку необхідно оптимізувати витрату у ході його діяльності.

Оптимізацію витрат можна визначити як вибір таких управлінських параметрів, які забезпечували б найкраще протікання процесу формування витрат банку. При цьому оптимізацією витрат банку буде процес формування витрат найкращим для банку чином при заданих критеріях, що виражають стратегію розвитку банку.

Нами було проаналізовано склад, структуру та динаміку пасивів та активів, розглянуто структуру доходів і витрат ПАТ «Райффайзен Банк Аваль». Було виявлено, що деякі показники у структурах відхиляються від теоретичних значень, а саме:

- різке зниження частки власного капіталу у структурі пасивів протягом 2014-2015 рр.;

- занадто висока частка поточних коштів юридичних і фізичних осіб у складі коштів банку;
- низька частка інвестиційного портфелю у складі кредитно-інвестиційного портфелі, що свідчить про низьку диверсифікацію дохідних активів, що штовхає банк до збільшення процентних ризиків;
- найбільшу частку серед складових прибутку займають чисті процентні доходи, що теж може вказує на низьку диверсифікацію доходів банку.

Було запропоновано дотримання банку цих показників у межах теоретичних значень, що зможе знизити процентні та ринкові ризику банку. Також була запропоновано формування нової стратегій, орієнтованих на підвищення прибутку комерційного банку.

Основною метою стратегії будь-якого банку є забезпечення припливу в банк нових клієнтів, отримання максимального фінансового результату, що досягається в результаті обслуговування клієнтів на основі діючих в банку тарифів і ефективного використання клієнтських коштів, розміщених в банку, і спрямування отриманих доходів з метою подальшого розвитку регіональної мережі і матеріально-технічної бази.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Банківські операції: Підручник / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пудовкіна та ін. / За ред. д-ра екон. наук А.М. Мороза. - К.: КНЕУ, 2000. - 384 с
2. Батракова Л.Г. Економічний аналіз діяльності комерційного банку: підручник для вузів. [текст] / Л.Г. Батракова. – М.: Логос, 2009. – С. 23-25.
3. Бутинець, Ф.Ф. Бухгалтерський облік [Текст] : навч. посіб. / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, С.Л. Береза. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 672 с. – ISBN 456-284-492-534-1.
4. Гавриленко В.А., Гавриленко В.В. Анализ финансовых результатов // Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. _2003. - №65
5. Герасимович А.М., Алексеєнко М.Д., Парасій-Вергуненко та ін., за ред. Герасимовича А.М. Аналіз банківської діяльності: підручник. - К.: КНЕУ, 2006. - 600 с.
6. Герасимович, А. М. Аналіз банківської діяльності [Текст] : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. – 599 с. – ISBN 966- 574-567-0.
7. Груздевич, У. Я. Аналіз банківської діяльності [Текст] : навч. посібник / У. Я. Груздевич Національний банк України. – К. : УБС НБУ, 2007. – 222 с. – ISBN 978-966-368-041-5.
8. Дані фінансової звітності банків України станом на 01.01.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/index.htm. – Назва з екрана.
9. Дані фінансової звітності банків України станом на 01.01.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/index.htm. – Назва з екрана.
10. Дані фінансової звітності банків України станом на 01.01.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/index.htm. – Назва з екрана.

11. Дані фінансової звітності банків України станом на 01.01.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision /index.htm](http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/index.htm). – Назва з екрана.
12. Закон України «Про банки та банківську діяльність»; затв. постановою ВРУ №2121-14 від 07.12.2000 // ВВР України. — 2001. — № 5–6.
13. Збірник наукових праць Національного університету податкової служби України, №2, 2012 Л.В.Діденко, М.О.Юніна» Методичні підходи до аналізу доходів і витрат.
14. Інструкція НБУ «Про порядок регулювання та діяльності банків в Україні»; затв. постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 // Дод. до Вісника НБУ. — 2001. — № 9.
15. Клімова, О. О Аналіз прибутковості комерційних банків України [Текст] / О. О. Клімова // Фінанси України. – 2005. – №3. – С. 112- 117.
16. Кобченко Н. Шляхи підвищення прибутковості комерційного банку: Теорія та практика розвитку банківської справи: Збірник наукових праць студентів / Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ; Редкол.: Відп. Ред.. д-р екон. Наук, проф.. Р.А.Слав'юк. – Львів, 2009. – 260 с.
17. Колісниченко К.В. Шляхи підвищення прибутковості комерційного банку Mhttp://www.rusnauka.com/24_SVMN_2008/Economics/27025.doc.htm.
18. Кочетков В. М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти: Монографія / В. М. Кочетков. – К.: КНЕУ, 2002. – 238 с.
19. Кушнір, К.О. Поняття стійкості комерційних банків та її динамічні характеристики [Текст] / К.О. Кушнір // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 20. – С. 37-41.
20. Краснова І. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління ресурсним потенціалом банку [Текст] // Вісник НБУ. – 2009. – № 10 (164). – С. 46-51.

21. Кривенко, Л.В. Методичні підходи до визначення оцінки фінансової стійкості банківської системи [Текст] / Л.В. Кривенко // Вісник університету банківської справи НБУ.п– 2008. – № 3. - С.105-111.
22. Криклій, О. А., Маслак, Н. Г. Управління прибутком банку [Текст] : навчальний посібник / О. А. Криклій, І. В. Сало – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 314 с. – ISBN 978-966-680-312-5
23. Луговой, В.А. Учет капитала, ссуд и финансовых результатов [Текст] : навч. посіб. / В.А. Луговой. – М. : АО “ИНКОНСАУДИТ”, 1995. – 128 с. – ISBN 656-287-680-123-5.
24. Любунь О.С. Банківський нагляд [текст] / О.С. Любунь, К.Є. Раєвській: Підручник – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 416 с.
25. Марцин, В.С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість: головні складові оцінки фінансового стану підприємства [Текст] / В.С. Марцин // Економіка, фінанси, право. – 2008. – № 7. – С.26-29.
26. Маслак, Н. Г. Аналіз впливу макроекономічних факторів на прибутковість факторів банківської системи України [Текст] / Н. Г. Маслак // Банківська система України в умовах глобалізації фінансових ринків : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 14-15 жовтня 2010 р. / Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України. – Черкаси, 2010. – С. 49-50.
27. Методи і прийоми аналізу банківської діяльності [Електронний ресурс]. - Електрон. текстові дані (104189 байт). – Режим доступу: <http://bankworks.ru/view-article.php?id=69>
28. Національний банк України // [Електронний ресурс НБУ]. Режим доступу: www.bank.gov.ua
29. Никитин С., Глазова Е., Никитин А. Прибыль : теоретические и практические подходы // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. №5 С.

30. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс] : Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.
31. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності: Навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисц. / І. М. Парасій-Вергуненко. – К.: КНЕУ, 2003. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ubooks.com.ua/books/000246/inx.php>
32. Петраковська, О. В. Визначення фінансових результатів діяльності банку у різних підсистемах обліку [Електронний ресурс] : Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/e_apk/2009_3/09_03_32.pdf.
33. Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України [Електронний ресурс] : положення, затверджене постановою Правління Національного банку України від 16.08.2003 р. № 255. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0583-03>.
34. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 07.12.2000 № 2121-III – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>. – Назва з екрана
35. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. Т.15% Збірник наукових праць: Наукове видання. – Суми: УАБС НБУ, 2006. – 336.
36. Примостка Л.А. Аналіз банківської діяльності: Монографія / Л.А. Примостка – К.: Либідь, 2006. – 432 с
37. Примостка, Л. Управління активами і пасивами комерційного банку [Текст] / Л. Примостка // Вісник Національного банку України. – 2001. – № 2. – С. 39-44
38. Радковская, Н. П. Методологические подходы к управлению прибылью коммерческого банка [Текст] / Н. П. Радковская. // Финансы и кредит. – 2006. – № 1. – С.20-26.
39. Рибак О., Галай Н.В. Шляхи підвищення прибутковості банківського сектору в умовах нестабільного зовнішнього середовища http://www.nbuv.gov.ua/ejournals/PSPE/2009_1/Galay_109.htm.

40. Самохін, Л. В. Фінансовий результат як економічна категорія та об'єкт бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] : Режим доступу : http://library.donntu.edu.ua/fem/vip97/97_07.pdf.
41. Титов, С. Ю. Особенности использования финансового анализа в текущем управлении предприятием / С. Ю. Титов // Вестник МГУ. – 2000. – № 1. – С. 95–108. –Серия “Экономика”.
42. Фінансові результати банків України [Електронний ресурс]. - Електрон. текстові дані (9 876009 байт). - Режим доступу: http://aub.org.ua/index.php?option=com_arhive_docs&show=1&menu=104&Itemid=112
43. Шипіна, С. Б Сутність поняття фінансовий результат [Електронний ресурс]:
Режимдоступу:http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_gum/Vzhdtu_econ/2012_1_1/53.pdf